

ПАТИКА Володимир Пилипович

Доктор біологічних наук, професор, академік НААН України,
лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

Відомий вчений у галузі біотехнології, екології, агроекології та сільськогосподарської мікробіології.

Народився 10 вересня 1946 р. у с. Мала Маньківка, що на Черкащині, у селянській родині. Був вихованцем дитячого будинку в селі Шевченкове Черкаської області. Закінчив Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка за спеціальністю “хімія природних сполук”. Служив у Збройних силах. Біохімією мікроорганізмів захопився ще під час навчання в університеті. Тому у 1973 р. вступив до аспірантури при Всесоюзному НДІ сільськогосподарської мікробіології (Ленінград), захистив кандидатську дисертацію, присвячену природі фітотоксичних речовин ґрунтових мікроорганізмів (1975). У 1992 р. захистив докторську дисертацію «Роль азотфіксуючих мікроорганізмів в підвищенні продуктивності сільськогосподарських рослин».

Свою трудову діяльність В.П. Патика розпочав в Інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. У 1971-1980 рр. працював науковцем в Українському НДІ сільськогосподарської мікробіології УААН (Чернігів), згодом очолював відділ ґрунтової мікробіології Південної частини СРСР Всесоюзного НДІ сільськогосподарської мікробіології, з 1991 р. – Південний Філіал Інституту сільськогосподарської мікробіології УААН (Сімферополь, АР Крим), з 1997 р. – Інститут сільськогосподарської мікробіології УААН (Чернігів) а з 2000 р. – Інститут агроекології та біотехнології УААН (Київ). З 2005 р. працював професором кафедри біотехнології факультету екологічної безпеки Національного авіаційного університету, а з 2006 р. працює завідувачем відділу фітопатогенних бактерій Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. Розпочав з 1975 р. наукову роботу успішно поєднуючи з педагогічною. Читав лекції в Чернігівському технологічному, Вінницькому національному аграрному, Національному авіаційному, Київському національному ім. Т.Г. Шевченка університетах. В останньому читає курс лекцій із сільськогосподарської мікробіології і нині.

У 1993 р. Володимир Пилипович був обраний член-кореспондентом, а у 1995 р. – академіком Української академії аграрних наук. У 2005 р. обраний академіком Ака-

демії наук Вищої школи, є почесним професором Харківського національного аграрного університету, Уманського національного університету садівництва, Полтавської державної аграрної академії, отримав звання лауреатів премії ім. Д.К. Заболотного НАН України, Державної премії України в галузі науки і техніки.

Наукові праці Володимира Пилиповича присвячені дослідженням у галузі екології, агроекології, біотехнології, ґрунтової мікробіології, біологічній азотфіксації та біологічній мобілізації фосфору ґрунту, мікробіологічному захисту рослин від шкідників та гризунів, селекції рослин на підвищення азотфіксуючого потенціалу тощо. Досягнуті ним та його колегами результати слід розглядати як оригінальні, які приводять до відкриття нових закономірностей функціонування ґрунтових мікроорганізмів з сільськогосподарськими рослинами, біотехнології та екології ґрунтових мікроорганізмів. Особливо важливими є дослідження з розробки технологій виробництва та застосування мікробіологічних препаратів для живлення сільськогосподарських рослин та їхнього захисту від шкідників. З учнями та колегами розробив та впровадив у виробництво біопрепарати азотфіксуючих мікроорганізмів ризоагрін (діазофіт), ризоентерін, ризобофіт, агрофіл, анаризін та інші. Під його керівництвом у 2004 р. розроблена Державна концепція, а згодом – Державна програма збалансованого (сталого) розвитку агросфери.

В.П. Патики продовжує кращі традиції української школи мікробіологів: Л.Й. Рубенчика, В.Й. Білай, М.М. Підоплічка, О.О. Берестецького, К.І. Андріюк та інших, які пов'язані зі збереженням, зміцненням і розвитком української школи мікробіологів – фахівців у галузі ґрунтової мікробіології та мікробної біотехнології.

Автор понад 600 наукових праць, низки оглядів, проблемних статей, 17 колективних монографій: «Методы экспериментальной микологии», «Мікроорганізми і альтернативне землеробство», «Моніторинг вірусних інфекцій рослин в біоценозах України», «Агроекологічний моніторинг та паспортизація сільськогосподарських земель», «Перспективи використання, збереження та відтворення агробіорізноманіття України», «Збереження біорізноманіття України», «Вплив важких металів на перебіг вірусних інфекцій рослин», «Землеробство з основами ґрунтознавства, агрохімії та агроекології», «Біологічний азот», «Агроэкологическая роль азотфиксирующих микроорганизмов в аллелопатии высших растений», «Агроекологічна оцінка мінеральних добрив та пестицидів», «Экология *Bacillus thuringiensis*», «Екологія мікроорганізмів», «Микробиоконтроль численности насекомых и его доминанта *Bacillus thuringiensis*», «Биологическая фиксация азота» в 3-х томах тощо, одержав 38 патентів і авторських свідоцтв. Під його керівництвом підготовлено 11 докторів та 17 кандидатів наук. В.П. Патики – засновник і головний редактор Бюлетеня Інституту сільськогосподарської мікробіології, «Агроекологічного журналу», член редакційних колегій провідних наукових журналів: «Мікробіологічний журнал», «Фізіологія і біохімія культурних рослин», «Вісник Харківського національного аграрного університету», серія Біологія, «Мікробіологія і біотехнологія» тощо; член спеціалізованих вчених рад Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України та Уманського національного університету садівництва; член секції комітету з державних премій України в галузі науки і техніки.

Основне місце роботи – завідувач відділу фітопатогенних бактерій Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України. Телефон роб. (044) 5265578, тел. дом. (044) 2575152, E.mail - vpatyka@mail.ru, dobro_v@ukr.net. Домашня адреса: 03022, Київ-22, вул. Ломоносова 24, кв.115.

*Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України
Відділ фітопатогенних бактерій ІМВ ім. Д.К. Заболотного НАН України
Редакція і редколегія „Мікробіологічного журналу”*